

N:o 80.

Af Herr Wærn, C. F., om utfärdande af en ny Förordning, angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart voro närmast före föreningen, och då fred ännu rådde mellan de båda grannländerna, i afseende på tullförhållanden ordnade på det sätt, att den sjöväga varuförseln var underkastad i allmänhet gällande författningar, men för den landväga fanns en särskild gränsetulltaxa af år 1799, genom hvilken i de flesta fall något lägre, och endast i några få fall högre tullafgifter än i sjötullstaxan, voro bestämda. Men under det att den sednare dels upptog flera artiklar, som icke i den förra voro nämnda, dels innehöll en bestämmelse att icke deruti särskildt nämnda varor skulle erlägga en tull af 10 R:dr för 100 R:drs värde, så föreskref åter § 1 af under rättelserna till gränsetull-taxan, att alla icke uppräknade varor voro förbjudna till in- eller utförsel vid varans förlust och böter som för lurendrejeri. På detta sätt var utförsel från Sverige förbjuden: af bränvin utaf Svensk tillverkning, fartyg, timmer, plankor och bräder samt ved; och införsel: af bränvin, bröd, böcker, handtverkeri-, manufaktur- och slöjdvaror, alla metaller, utom bly, guld och silfver, arbetade, papper, porslin, socker, stenkol, samt alla sorts tillverkningar af tobak. Fartyg blefvo naturligen i båda länderna behandlade såsom utländska.

Redan i November månad 1814, och således omedelbart efter föreningen, stadgades i Norge, att Svenska handelsfartyg skulle anses såsom privilegierade nationers, i följd hvaraf de blefvo behandlade lika med inhemska, ehvad de kommo från eller gingo till Sverige eller främmande rike, samt antingen de förde utländska eller Svenska och Norska varor. Och vid 1815 års riksdag väcktes i flera Stånd motioner om gränsetullarnes totala afskaffande, men ledde icke till någon påföljd, enär handels- och sjöfartsförhållandena mellan de båda rikena blefvo ordnade genom Kongl. Maj:ts nådiga Förordning af den 24 Maj 1815, som i Norge antogs till lag den 25 Oktober samma år.

Genom denna Kongl. Förordning blefvo dock endast ganska få lindringar i samfärdseln mellan de båda länderna medgifna. Hästar, boskap, spannmål och

viktualievaror af alla slag blefvo tullfria vid ut- och införsel landvägen, och spannmål, fiskvaror samt andra lifsmedel, af hvad slag som helst, sjöledes förda från det ena landet till det andra, erhöilo lindring till hälften af den i allmänhet bestämda införseltullen. Timmer och trävaror, som fördes sjöledes, samt jern och i allmänhet andra än uppräknade Svenska och Norska produkter och tillverkningar, så land- som sjöväg, förklarades underkastade enahanda författningar, som i allmänhet gälla, och fingo således med stadgad tull ut- eller införas; men med utförsel af ved, kol, timmer och andra trävaror öfver gränsen landvägen skulle tillsvidare förhållas efter gällande författningar, det vill säga 1799 års gränse-tulltaxa; och de i densamma innehållna förbud utsträcktes till och med till alla utländska varor utan undantag. Behandlingen af det ena rikets fartyg såsom inhemska i det andra inskränktes till det fall, då de mellan båda rikena förde Svenska och Norska produkter, men så väl vid införsel af utländska varor, som vid befraktning till utländsk ort, skulle de betraktas såsom utländska. Att med det ena rikets fartyg segla för frakt mellan det andra rikets hamnar blef uttryckligen förbjudet.

Denna förordning kunde icke tillfredsställa behovet af ett liffigare utbyte af produkter, synnerligast mellan gränsboarne, och så väl vid 1817—1818, som vid 1823 års riksdag väcktes motioner om större lättnader, hvilka vid sistnämnda riksdag föranledde en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, huruvida icke gränsetullpersonalen kunde minskas till lika antal som innan föreningen med Norge. År 1824 tillsattes en komité af lika många Svenskar och Norrmän för att granska de båda ländernas inbördes handelsförhållanden, och på grund af dess förslag utkom Kongl. Maj:ts nådiga Förordning af den 24 Maj 1825, antagen såsom lag i Norge den 4 Augusti 1827, och känd under namn af Mellanrikslagen, hvilken i allt väsentligt ännu är gällande.

Grunddraget i densamma är en sträng åtskilnad mellan varors behandling vid landväga och vid sjöväga transport. För den förra stadgades frihet och tull-lindringar så för utländska som inhemska varor såsom regel, hvarifrån endast få undantag gjordes; för den sednare antogs deremot likhet i behandling med hvad för andra länder och deras varor var eller blef stadgadt såsom regel, hvarifrån endast det undantag gjordes, att för vissa uppgifna, till antalet talrika varuslag af ettdera rikets alster eller tillverkningar vid införsel till det andra tull-lindring medgafs.

Så blef för landvägen all handel med få undantag förklarad tillåten och utförseltullarne upphäfda; för sjövägen åter stadgadt, att om tillåtelse till utförsel och beräkning af utförseltull gäller, hvad som i allmänhet om tillåtelse och tull vid utförsel är stadgadt.

Vidare att det ena rikets naturalster och tillverkningar landvägen äro vid införsel i det andra riket tullfria, utom några få artiklar, som draga half tull, men sjövägen i regel äro underkastade erläggande af hel tull och i vissa undan-

tagsvis uppgifna fall half tull. Visserligen äro undantagen så många och så väsendtliga, att de snarare kunde uppställas såsom regel, och de icke uppgifna varorna såsom undantag. Dock förekomma bland de sednare hudar och skinn, läder, olja, tvål, kemiska preparater, instrumenter och verktyg, siden- och linneväfnader, samt nästan alla produkter af slöjd och handtverk.

Utländska varor, som bevisligen dragit inkommande tull i det rike, derifrån de komma, och äro tillåtna till införsel i det rike, dit de föras, äro landvägen endast underkastade half tull, men samtliga utländska varor sjövägen hel tull.

Slutligen få alla tullpligtiga och till införsel tillåtna varor i bestämda mindre quantiteter medföras tullfritt vid resor öfver gränsen, således landvägen, men icke sjövägen.

I afseende på fartyg medgafs, att de, som i ena riket äro byggda eller före den 24 Maj 1825 naturaliserade, hafva, ej mindre då de från eller till andra riket, än då de från eller till utrikes ort ankomma eller afgå, lika rättigheter med i det andra riket inhemska fartyg, och att varor, som med dem föras, skola lika tullbehandlas, med undantag af den då i Sverige för vissa med Svenska fartyg direkte införda transatlantiska varor medgifna tull-lindring, samt att i det ena riket byggda fartyg kunna i det andra utan afgift naturaliseras. Dremot bibehölls förbudet mot att med det ena rikets fartyg segla för frakt emellan det andra rikets hamnar.

Den 21 December 1840 medgafs, att den tull-lindring för vissa från transatlantiska hamnar direkt införda varor, som genom Mellanrikslagen förbehållits Svenska fartyg, äfven skulle tillgodokomma de Norska; och den 8 September 1842 upphäfdes genom Norsk lag tillåtelsen att landvägen till Sverige införa Norsk brännvin, för så vidt Svenska Lappmarken angick.

Vid 1844—45 års riksdag väcktes flera motioner om ändringar i Mellanrikslagen, och afläto Rikets Ständer en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t om behovet deraf, hvilken föranledde, att en komité af lika många Svenskar och Norrmän tillsattes, som 1845 afgaf sitt betänkande. Denna komiténs ledamöter blefvo icke ense om flera än några få förändringar i Mellanrikslagen, nemligen:

att utländska oförtullade varor borde kunna såsom transitogods landvägen införas från det ena till det andra riket;

att för bestyrkande af Svenska och Norska fartygs nationalitet endast skulle erfordras sådana dokumenter, som genom de i hvartera riket gällande författningar voro föreskrifna; och

att äfven i ettdera riket naturaliserade fartyg skulle med vissa inskränningar kunna i det andra riket utan afgift naturaliseras.

I öfriga frågor voro komitéens ledamöter af mycket olika meningar, och då äfven Svenska Stats-Rådet och Norska Regeringen stannade i skiljaktiga åsichter, föranledde denna komiténs betänkande icke direkte annan påföljd, än att

genom Kongl. Kungörelsen af den 4 Maj 1852 fartyg, som efter den 24 Maj 1825 blifvit i Norge naturaliserade, skola i Sverige åtnjuta tullfrihet i skepps- och tullumgälder, men att med dem sända Norska varor fortfarande icke erhöles den lindring i tullafgifter, som enligt Mellanrikslagen endast tillkommer varor, förda uti i Norge byggda eller före den 24 Maj 1825 naturaliserade fartyg.

Den 14 Februari 1851 medgafs ett sockerbruk i Norge en exportpremie vid utförsel sjövägen af raffineradt socker äfven till Sverige, i följd hvaraf Rikets Ständer vid 1850—51 års riksdag beslöto en särskild tullafgift till lika belopp med beviljad exportpremie vid införsel deraf till Sverige. Norska Regeringen ålade åter med anledning häraf Svenskt raffineradt socker samma afgift vid införsel landvägen till Norge, men redan den 6 Juli 1852 slutade detta så kallade sockerkrig, genom upphäfvande af så väl exportpremierna som de ömsesidiga tilläggsafgifterna vid införseln, och efterlemnade endast ett beslut af Storthinget 1851 att anmoda Norska Regeringen att vidtaga förberedande åtgärder för upphäfvande af Mellanrikslagens stadgande om nedsättning i införseltull å raffineradt socker eller sirup af Svensk eller Norsk tillverkning, hvilket beslut, sedan Kongl. Maj:t 1853 förklarar, att någon förändring i Mellanrikslagen icke då skulle ega rum, af Storthinget 1854 förnyades i den form, att Storthinget beslöt en lag, hvarigenom Mellanrikslagens nämnda stadgande upphäfdes från och med den tid, då motsvarande stadganden i den för Sverige gällande förordning angående rikenas ömsesidiga handel och sjöfart blifvit upphäfda. Äfven detta beslut blef icke då af Kongl. Maj:t gilladt, men vid dess föredragning tillstyrkte det Svenska Statsrådet nedsättande af en ny komité, för att afgifva betänkande om de förändringar, som kunde pröfvas nödiga uti Mellanrikslagen, och, sedan äfven Norska Regeringen understödt detta tillstyrkande, fattade Kongl. Maj:t derom den 3 Oktober 1855 beslut.

Äfven för en annan artikel än socker, nemligen bränvin, hade under tiden genom skiljaktig lagstiftning derom i de båda rikena Mellanrikslagens stadganden befunnits mindre lämpliga, och genom Norska lagen af den 29 April 1854 och Kongl. Förordningen för Sverige af den 6 Juni samma år förbjöds all införsel deraf från det ena riket till det andra.

Den nya komité af Svenska och Norska män, som, på sätt nyss nämndes, blef tillsatt den 3 Oktober 1855, afgaf den 6 Mars 1856 sitt betänkande, hvaruti den föreslog:

att, på sätt redan af 1846 års komité blifvit föreslaget och Rikets Ständer vid 1853—54 års riksdag på grund af enskild motion hos Kongl. Maj:t anhållit, utländska varor måtte landvägen få utan erläggande af tull eller transitoavgift föras genom det ena riket till det andra, för att der förtullas;

att, vid utförsel från det ena riket till det andra af varor, som i Sverige eller Norge äro tillverkade, hvarken utförselpremie eller återbetalning af erlagd

tull (drawback) för de vid varornas tillverkning använda utländska rå-ämnen skall beviljas;

att varor, som i allmänhet icke äro till införsel tillåtna, icke heller må vara det från något af de förenade rikena till det andra, och att således Mellanrikslagens stadgande om att de kunna landvägen införas mot en tull af 15 procent af värdet upphäfves;

att socker och sockertillverkningar samt tobak och tobakstillverkningar alltid borde draga hel tull;

att yllevaror vid landväga införsel blifva tullfria;

att de mindre qvantiteter af varor, som enligt Mellanrikslagen vid resor öfver gränsen få tullfritt medföras, måtte för icke särskildt nämnda varor inskränkas från 40 till 20 R:drs värde;

att Svenska eller Norska varor, hvilka landvägen blifvit lofligen införda från det ena riket till det andra, derefter, såväl vid vidare försändning som vid handel, skola anses såsom inhemska;

att bestämmandet i Mellanrikslagen af half tull, vid införsel sjövägen af vissa uppräknade Svenska eller Norska alster och tillverkningar, måtte utsträckas till alla i Sverige eller Norge alstrade eller tillverkade varor, med undantag af socker och tobak, samt medgifvas äfven i det fall, att de Svenska eller Norska fartyg, med hvilka de föras, anlupit främmande hamn, endast varorna ej der blifvit lossade, äfvensom att denna tull-lindring skall tillgodokomma äfven varor, som införas med fartyg, hvilka efter den 24 Maj 1825 blifvit naturaliserade;

att i det ena riket naturaliserade fartyg må, likasom der byggda fartyg, kunna i det andra utan afgift naturaliseras; samt

att det ena rikets fartyg och båtar må ock inom det andra rikets område kunna idka fraktfart lika med inhemska fartyg och båtar.

På Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition blef komitéens förslag till ny Mellanrikslag af Rikets Ständer vid 1856—1858 årens riksdag antaget, men vid 1856 års Storthing, ehuru så väl af Norska Regeringen som af den utaf Storthinget tillsatta tullkomité tillstyrkt, likväl af Odelstinget afslaget.

Emellertid hade vid 1856—1858 årens riksdag, likasom vid den näst föregående, motioner blifvit väckta, att frågan om varors förande transito genom det ena riket till det andra måtte särskildt behandlas och rättighet dertill beredas, hvilka motioner föranledde Rikets Ständer att härom i skrifvelse af den 12 September 1857 göra underdånig anhållan. Häröfver hördes det Norska Stats-Rådet, och dess Finans-departement afgaf med anledning häraf ett, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad redan 1845 års komité tillstyrkt, fullständigt utarbetadt lagförslag, innefattande icke blott nödiga bestämmelser i afseende på varors förande transito, utan ock i sammanhang dermed stadganden för kontroll vid all landväga varuförsel mellan rikena. Detta lagförslag blef af Kongl. Maj:t gilladt, af 1860 års Storthing antaget, samt i Norge såsom Lag af den 18 Maj 1860

och i Sverige såsom Kongl. Förordning af den 12 Juli samma år gällande, hvarigenom §§ 3, 7 och 9 till och med 23 i Mellanrikslagen upphäfdes.

Den 12 Februari 1858 upphäfdes Mellanrikslagens bestämmelser i afseende på tullfrihet för malt och öl vid landväga införsel, utom hvad de mindre kvantiteter angår, som resande hafva rätt medföra.

Deremot upphäfdes genom Kongl. Brevet af den 15 November 1861 förbudet af den 6 Juni 1854 emot landväga införsel af bränvin från Norge.

Likaså upphäfdes genom Kongl. Brevet af den 6 Juni 1867 Mellanrikslagens förbud, förnyadt den 6 Juni 1854, mot införsel af salpeter och spelkort.

För sistlidet års Riksdag tillkännagaf Kongl. Maj:t, att Kongl. Maj:t ville vidtaga sådan ändring i Mellanrikslagen, att raffineradt socker icke vidare må kunna mot allenast hälften af den för samma artikel eljest bestämda tull införas från det ena riket till det andra, och föreslog Riksdagen att för dess del medgifva upphäfvande, hvad raffineradt socker anginge, af det undantagsstadgande i § 9 af tulltaxe-underrättelserna, enligt hvilken eljest vid utförsel sjövägen medgifna tullrestitution icke eger rum vid utförsel till Norge. Detta bifölls af Riksdagen, och den 3 September 1867 förordnades, att raffineradt socker skall vid införsel från Norge betala hel tull, utom vid den af Mellanrikslagen medgifna tullfrihet för mindre partier, som vid resor öfver gränsen medföras.

Dessa äro de förändringar Mellanrikslagen undergått. Jag öfvergår nu till dess tillämpning, hvilken har sin särskilda historia.

Uti Sverige har, sedan landt-tullarne blifvit afskaffade, den grundsats varit gällande och inom allmänna rättsmedvetandet vunnit häfd, att en vara, som tullfritt eller efter erläggande af stadgad tull till riket inkommit, derefter kunde fritt land- eller sjöväg föras från en ort till en annan. Men i Norge har i följd af särskilda tullfriheter för vissa distrikt, hvilka endast inom dessa finge åtnjutas och icke vid försändning af varor sjöväg från dem till andra distrikt bibehållas, förhållandet blifvit motsatt. Då genom 1815 års förordning hästar och andra kreatur, spanmål samt viktualier alla slag undantagsvis blifvit förklarade tullfria vid landväga införsel, stadgades derföre genom lag i Norge af den 28 Juli 1824 uttryckligen, att de, då de i följd häraf ingått, "sedermera skulle såsom inhemska betraktas". Denna bestämmelse intogs icke i 1825 års förordning, genom hvilken alla Svenska naturalster och tillverkningar med få undantag blefvo vid införsel landvägen till Norge tullfria, och då fråga om denna förordnings antagande såsom lag i Norge vid 1827 års Storting förekom, tillstyrktes derföre detta utaf den af Stortinget tillsatta tullkomité, under den uttryckliga förutsättning att varor, som från Sverige tullfritt eller mot nedsatt tull landvägen ankommit till en Norsk kust-stad, vid försändning derifrån sjöväg till annan kustort skulle vara underkastade den vid transporten öfver gränsen icke erlagda tullen, hvilket ock redan 1826 blifvit genom cirkulär af Norska Regeringen

ringen till samtliga tullkamrar stadgadt. Denna tolkning af Mellanrikslagen utgjorde emellertid icke blott ett väsendtligt afbrott mot den reciprocitet mellan de båda länderna, på hvars antagande såsom grundsats lagen hvilade, utan åstadkom ock i sjelfva Norge stor förargelse, samt ledde till processer mot Regeringen, hvilka af domstolarne på olika sätt afgjordes, som det tycktes, dels allt eftersom den sjöväga försändningen skett inom eller utom ett tulldistrikt, dels efter olika begrepp om hvad som med ett tulldistrikt, hvaraf inom Norge finnas flera slag, förstods. Af fruktan för öfvervägande import från Sverige af spanmål och fabriksstillverkningar till minskning af Norska tullinkomsterna vidhöll emellertid Norska Regeringen sin tydning af Mellanrikslagen i denna punkt, hvilken genom Kongl. Resolution af den 6 Mars 1843 bekräftades. Men uti 1856 års komité tillstyrkte de Norska ledamöterna liksom de Svenska antagande af den Svenska tydningen, under uppgift att den i Norge följda regel i sin tillämpning leder till sådana svårigheter, att man utan öfverdrift kan förklara den vara opraktisk och att den lagt ett tryckande och efter den allmänna föreställningen onaturligt band på handeln med Sverige. Komitéen föreslog derföre det stadgande i ny Mellanrikslag, att Svenska eller Norska varor, hvilka tullfritt eller mot tull blifvit från det ena riket införda till det andra, vid vidare försändning sjö- eller landväg skulle anses såsom inhemska; men till förekommande af kustväga försändning af varor från ena riket till det andra med den tullfrihet Mellanrikslagen för landväga införsel medgaf, föreslogo de intagandet af ett nytt stadgande deruti, åsyftande hinder uti den trafik, som öfver Svinesund och Idefjorden redan, ehuru då ännu i mindre skala, visat sig. Som bekant ingår denna fjord i nordostlig riktning från Nordsjön till Fredrikshald, der den gör en tvär vändning mot sydost och utgör i hela sin längd gränsen mellan de båda rikena. Vid Svinesund, som ligger närmare Nordsjön, eller utanför Fredrikshald mötes å ömse sidor allmän landsväg och passeras fjorden med en färja. Redan 1832 förklarades från Svensk sida, att passagen öfver Idefjorden skulle under förbehåll af reciprocitet betraktas såsom landväga transport, och genom lag i Norge af den 8 September 1842 samt Kongl. Förordningen af den 25 Februari 1843 stadgades, att transporter af produkter och varor öfver Idefjorden öster om Svinesund, antingen i prämar eller båtar under 2 kommers-lästers drägtighet eller om vintern öfver isen, skulle med hänsigt till tullväsendet anses såsom om varorna vore landvägen in- eller utförda. 1856 års komité föreslog nu, att väl denna transport skulle fortfarande anses såsom landvägen verkställd, men att varor, som sjövägen blifvit förda till Svinesund eller till stranden af Idefjorden, öster om Svinesund, om de än utlossade ur fartyget föras öfver till det andra riket, icke skulle betraktas såsom landvägen införda, och ej heller varor, som från det ena riket föras öfver nämnda färjställe, eller fjorden öster derom, till det andra rikets strand för att derifrån omedelbart sändas sjövägen vidare, såsom landvägen utförda.

Såsom redan i det föregående är nämnt, afslogs hela komité-förslaget, men samma proponent, på hvars förslag detta skedde, upptog omedelbart efter afslaget såsom sitt ett af en reservant i Norska tullkomitéen afgifvet förslag, att de i Mellanrikslagen medgifna tull-lindringar för varor, som landvägen införas, skulle vara gällande för varorna, äfven när de sednare sjövägen försändes inom riket. Äfven detta särskilda förslag afslogs dock, sedan Stortinget under tiden antagit ett af Ueland föreslaget tillägg till den § af Norska tulltaxan, som angående Svenska varors tullbehandling refererade till Mellanrikslagen, af innehåll att af stång-, bult- och band-jern, spett, liar, söm och spik, 3-tums och der-öfver, af jern, som landvägen äro införda från Sverige, ingen tull erlägges, om än dessa varor sedan föras sjöledes inom riket. Vid 1860 års Storting tillades härtill spadar. Vid 1865—1866 års riksdag i Sverige väcktes motion, att Rikets Ständer skulle hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t måtte vidtaga de förfoganden, som kunna erfordras för att göra Mellanrikslagens stadganden i afseende på den landväga införseln gällande i Norge, och föranledde en underdånig Skrifvelse härom af den 20 Maj 1866; men redan innan motionen väcktes, hade Norska regeringen föreslagit Stortinget, och, innan den underdåniga skrifvelsen afgick, Stortinget beslutat, att från den 1 April 1866 till den 1 April 1869 för varor, som landvägen äro införda från Sverige, ingen tullpligtighet uppstår derigenom att varorna sedermera föras sjöledes inom Norge.

Ett motstycke till den obenägenhet, som sålunda från Norsk sida länge visat sig mot att gifva Mellanrikslagens stadgande om vissa varors behandling en mera frisinnad folkning, har från Svensk sida gjort sig gällande i afseende på vissa fartygs behandling, och denna har ännu icke, såsom för den förra lyckligen skett, blifvit fullständigt öfvervunnen. Det har redan i det föregående blifvit nämnt, huru omedelbart efter föreningen eller i November 1814 i Norge stadgades, att Svenska fartyg skulle behandlas lika med inhemska, och ehuru 1825 års Mellanrikslag inskränkte denna förmån till i Sverige byggda eller "före detta", det vill säga före den 24 Maj 1825 naturaliserade fartyg, har dock 1814 års stadgande blifvit i Norge oafbrutet följdt, och vid 1860 års Storting antogs "i förhoppning att Sverige skulle finna en liknande bestämmelse billig" det tillägg till § 13 af Norska tulltaxan, att i Mellanrikslagen medgifna förmåner skola tillkomma *alla* Svenska fartyg.

Genom Kongl. Kungörelsen af den 4 Maj 1852 stadgades i Sverige, att i Norge naturaliserade fartyg, likasom de i Sverige naturaliserade, skola, utan afseende på tiden då naturalisationen egt rum, åtnjuta helfrihet i skepps- och tullumgälder; men den särskilda införseltillåtelse och lindring i införselafgifter, som § 31 af Mellanrikslagen för vissa varor bestämmer, må icke tillgodonjutas för varor införda med fartyg naturaliserade efter den 24 Maj 1825. Härvid har det sedermera förblifvit, tills, genom Kongl. Brevet till Generaltullstyrelsen af den 6 December sistlidet år, Kongl. Maj:t på derom framställd

begäran medgaf, att vissa med i Norge naturaliserade fartyg redan införda varor skulle få åtnjuta nämnda tull-lindring, och stadgade att den äfven hädanefter skulle få tillgodokomma varor, som införas med Norska postångfartyget, ehuru detta ej är i Norge byggt.

Sedan ett prejudikat således är gifvet, är det att förmoda att det äfven framdeles skall blifva följdt, och den högst obetydliga tullinkomst, som genom införsel af varor med i Norge efter 1825 naturaliserade fartyg kunde inflyta, är visst icke afsevärd, men tvånget för alla Norska fartyg att medföra och för Svenska tulltjenstemännen att granska papper, utvisande att fartygen äro i Norge byggda eller före 1825 naturaliserade, kvarstår, och den lättnad dess upphäfvande skulle medföra borde ensamt vara tillräcklig att i Sverige föranleda antagandet af det mera frisinnaade stadgande, som i Norge alltsedan föreningen blifvit följdt.

År 1857 beslöto Rikets Ständer, att drawback för förtullade råmaterialier, vid utförsel af utaf dem tillverkade produkter, icke skulle medgifvas vid utförsel till Norge, och 1860 antog Norges Storting, under åberopande af Rikets Ständers beslut, enahanda stadgande i afseende på utförsel till Sverige.

Till 1860 gällde det stadgande i Norska tulltaxan, att utförseltull skulle erläggas jemväl vid utförsel af Svenska varor, som tullfritt till Norge blifvit införda. Det förändrades då derhän, att den skulle erläggas vid utförsel af alla utländska varor, som icke utfördes från transitoupplag; och 1866 beslöts att utförseltull icke heller skulle fordras, då utländska varor varit under den tillsyn af tullverket, att vid utförseln kunde bevittnas när och hur de blifvit införda eller bergade.

Af den historik, jag sålunda meddelat öfver lagstiftningen för de förenade Rikenas ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, synes att Kongl. Förordningen derom af den 24 Maj 1825, ehuru den varit underkastad flera mindre förändringar, dock med det enda undantag att den deruti icke nämnda transitorrätten år 1860 blifvit medgifven, i allt väsentligt kvarstår orubbad. Denna förordning var ock icke blott ett stort framsteg i lagstiftningen emot de stadganden, som derförut gällde, utan äfven högsinnadt uppfattad och väl beräknad för framtida uppnående af det syftemål, den afsåg: de förenade folkens närmande till hvarandra och befrämjande af deras gemensamma och ömsesidiga nytta. Men, ehuru förträfflig 1825 års Förordning för sin tid var, kan den icke betraktas såsom fortfarande lämplig, sedan tidsförhållandena sjelfva förändrats, och i stället för att, såsom lagen, i 43 år kvarstå nära nog orubbade, blifvit helt andra, och i afseende på särskilda transportmedels betydelse nära nog nedsatta mot hvad de då voro. 1825 var ångkraften visserligen känd och i industrien begagnad, ehuru ojemförligt mindre än nu, men i handels tjenst hade den ännu icke inträdt, och de revolutioner den deruti framkallat, den utjemning af forntida lätthet att sjöväg och svårighet att landväg forsla stora varu-mängder,

som den föranledt, kunde då icke ens anas, långt mindre i lagstiftningen erhålla ett noggrannt afvägdt afseende.

Att 1824 års komité, på hvars betänkande 1825 års Förordning är grundad, vid de bestämmelser den föreslog för den landväga transporten mellan rikena, endast kunde afse samfärdseln mellan gränsboarne och lättheten för dem att kunna ömsesidigt utbyta produkter och i närbelägna städer erhålla förnödenheter för eget behof, är derföre så inlysande att jag anser öfverflödigt citera talrika ställen i betänkandet, som bevisa det. Sedan äfven den större handeln, genom stadgandet af half tull för de flesta af hvardera rikets alster och produkter vid sjöväga införsel till det andra, erhållit en för dåtiden högst betydlig lättnad, kunde man 1824 anse sig hafva väsentligt befrämjat såväl den personliga samfärdseln och köpenskapen som den större handeln, samt att just genom den stränga åtskilnad, som grundad i äldre förhållanden då bibehölls och ytterligare genomfördes, emellan lagstiftningen för den landväga och för den sjöväga varuforslingen, hafva förhindrat att de större lättnader, man med skäl vill gifva samfärdseln, kunde af handeln begagnas, eller att någondera erhöle en utsträckning, som inverkade på de sjelfständiga rikenas rätt att hvart för sig, oberoende af Mellanrikslagen, bestämma de allmänna tullafgifterna efter sina särskilda förhållanden.

Men i allt detta har nu tiden och synnerligast de sista åren gjort stora förändringar, hvilka snart blifva ännu större. Det har i Sverige aldrig blifvit försökt och i Norge visat sig icke kunna praktiskt genomföras, utan endast leda till menliga påföljder och lagbrott, att förhindra den kustväga varuforslingen från att tillgodogöra sig de förmåner, som blifvit den landväga medgifven, och sedan efter den 1 April 1866 varor, som i mindre farkoster blifvit förda öfver Idefjorden, kunna enligt stadgad lag tullfritt föras sjövägen såväl utefter den Norska som utefter den Svenska kusten, har den reguliera ångbåtsfart, som redan 1864 eller 1865 för denna kustväga samforsling etablerats, vunnit ytterligare utsträckning. Och den stambana, som inom få år skall förena de båda rikenas hufvudstäder, har redan nått en hamn, hvarifrån de i huru stora eller små kvantiteter som helst landvägen införda Norska eller utländska varorna med ångkraftens tillhjälp kunna spridas i det inre af Sverige, likasom der Svenska varor af alla slag kunna samlas, i huru stora kvantiteter som helst föras landsväg till Christiania och derifrån åter tullfritt utefter Norska kusten. Med hvarje mil denna bana fullføres, bör varuforslingen derpå ökas, och, då den blifvit fullbordad, komma Sveriges största fabriksstäder i betydligt lättare beröring med Norge landvägen än sjövägen.

1856 års komité-betänkande uppger utur Kommers-kollegii berättelse för år 1854, att värdet af de från Norge införda varor sammanlagdt under samma år gjorde 6,048,000 R:dr R:mt, deraf sjöväg 5,977,500 R:dr och landväg 70,500 R:dr. — Enligt Kommers-kollegii berättelse för år 1866 var den det året 6,581,000 R:dr

R:mt, deraf sjöväg 5,198,000 R:dr och landväg 1,383,000 R:dr. I stället för att fordom den landväga importen icke utgjorde mer än föga öfver en hundraedel af det hela, uppgår den således nu till mer än en femtedel. Och då värdet af de till Norge utförda varor enligt samma källor år 1854 var 3,361,500 R:dr R:mt, deraf sjöväg 3,249,000 R:dr och landväg 112,500 R:dr, men år 1866 4,213,000 R:dr R:mt, deraf sjöväg 3,138,000 R:dr och landväg 1,075,000 R:dr, så har den landväga exporten således från en trettiondedel uppgått till något öfver en fjerdedel.

De varor, som härvid särskildt ådraga sig uppmärksamheten, äro bland utförda varor från Sverige till Norge:

		1864.	1865.	1866.	1867.
Bomullsväfnader, sjöledes	Ø.	500.	8,000.	37,700.	—
„ landvägen	„	9,000.	32,600.	89,000.	18,500. (endast från Strömstad.)
Linneväfnader, sjövägen	„	3,900.	200.	3,700.	—
„ landvägen	„	9,600.	49,000.	55,000.	11,400.
Papper, sjöledes	„	243,900.	231,000.	80,600.	—
„ landvägen	„	66,100.	65,400.	225,500.	533,700. (endast från Strömstad.)
Papperstapeter och bårder, landvägen	„	2,800.	4,600.	12,900.	24,300.
Fönsterglas, landvägen	„	—	—	275,000.	100,800.
Oäkta porslin, landvägen	„	—	—	12,610.	147,300. (endast från Strömstad.)
Krukmakarearbeten, ej specificerade „	„	—	—	—	24,500.

Och ibland införda varor från Norge till Sverige:

Linne- och hampväfnader, landvägen	Ø.	—	—	13,000.	174,600. (endast till Strömstad.)
Linnegarn, landvägen	„	—	—	—	16,300.
Papperstapeter,	„	—	—	12,000.	47,700.
Hudar och skinn, beredda, sul-läder m. m., sjöledes	„	29.	2,636.	2,221.	301,800. (endast till Charlottenberg.)
„ landvägen	„	325,500.	352,000.	411,600.	6,600. (endast till Charlottenberg.)
Kaffe, landvägen	„	111,000.	151,000.	231,000.	109,600.
Tobaksstjolk, landvägen	„	144,000.	313,000.	238,000.	202,800. (endast till Strömstad.)

Hvaremot några Norska hufvudartiklar visa ett motsatt förhållande, eller att fördelarne af den landväga transporten icke i väsendtlig mån kunna komma dem till godo,

	1865.	1865.	1866.	1867.
Saltad fisk, sill, sjöledes. . kubikfot	891,000.	883,000.	915,000.	—
landvägen „	26,000.	39,000.	36,000.	42,800. (endast till Strömstad.)
Tran och späck, sjöledes. . <i>Ø</i>	47,000.	59,000.	98,000.	—
landvägen „	43,000.	18,000.	22,000.	3,400. (tillsammans till Strömstad och Charlottenberg.)

Det är glädjande att se den utveckling handeln mellan de båda rikena tagit och bevisar den nytta deras industri af ömsesidig tullfrihet kan draga, men den synes mig tillika fullständigt bevisa, att 1825 års lagstiftning icke längre kan passa för dessa förhållanden. Den skilnad, som år 1825 fanns mellan kommunikationerna landvägen såsom vehikel för personlig beröring och gränsboarnes resor för förnödenhetsuppköp, och kommunikationerna sjöledes såsom enda medlet för större varu-utbyten, är nu i verkligheten försvunnen och bör därför äfven ur lagstiftningen utplånas.

De förmåner, som enligt gällande Mellanrikslag tillgodokomma införseln landvägen framför införseln sjöledes af varor, förda från det ena riket till det andra, äro:

tullfrihet för alla det ena rikets alster eller produkter, med undantag af raffineradt socker, malt och öl, brännvin och sprit, som draga hel tull, samt band, garn, tråd, strumpor och väfnader af bomull eller ylle, äfvensom tobak och snus, hvilka erläggas half tull, emot att vid sjöledes införsel vissa på särskild förteckning upptagna varor hafva att betala half tull, och de som ej finnas på denna förteckning hel tull;

tull-lindring till hälften emot stadgad tull för alla utländska varor, som bevisligen dragit tull i det rike derifrån de komma;

tullfrihet för tullpligtiga varor af alla slag, införda i små partier vid resor öfver gränsen.

Endast den sista af dessa skiljaktigheter anser jag böra bibehållas af samma skäl, som vid dess stadgande gjorde sig gällande; men deruti medgifven förmån bör underkastas den kontroll till förekommande af dess missbrukande till egentlig handel, som hvart rike för sig bestämmer. En sådan kontroll är redan för Sverige stadgad i Kongl. Brevet till Kommers-kollegium af den 26 Maj 1852, att tullfriheten endast må ega rum i det fall, att den som öfver gränsen medför vara företagit resan i annat ändamål än allenast det att mot betalning föra varor, så att varans medförande är en bisak för tillfället.

Deremot anser jag den första af nämnda skiljaktigheter böra utjemnas på det sätt, att deruti medgifna förmån för landväga införsel utsträckes jemväl till införsel af varan sjöledes, och den andra helt enkelt böra upphävas.

Om för samma ort den tull, som för en der producerad vara vid införsel sjöledes till det andra riket skall erläggas, jemföres med den tullfrihet, som tillgodokommer samma vara, om den införes på en annan lika stor handelsväg, så är den tydligen blott en särskild börda för ett visst fortskaffningssätt. Och åter om särskilda orter jemföras med hvarandra, så blir en tullafgift lagd på den enas alster eller tillverkningar, men icke på den andras utan annan anledning, än att de på särskilda handelsvägar försändas, en orättvis börda på den förra orten, eller rättare sagdt på de konsumenter i det egna landet, som icke annorledes än sjövägen kunna erhålla den ortens alster eller tillverkningar. Eller hvarföre bör icke Malmö lika väl utan tullafgifter få tillhandla sig fiskvaror från Bergen, som Carlstad från Christiania? och åter Bergen lika väl utan tullafgifter i utbyte för sin fisk mottaga spanmål från Skåne, som Christiania kan göra det från Wermland? Eller hvarföre bör icke Fredriksstad blifva lika berättigadt att drifva handel med Bohuslänska kusten som Fredrikshald?

Den inkomst för Statsverket, som är det enda skäl, som kan anföras för tullafgifternas bibehållande, men icke bör grundas på en orättvisa, är ofta illusorisk och tillflyter det icke. Läder är t. ex. icke upptaget på förteckningen å de varor, som åtnjuta tull-lindring vid sjöväga införsel, utan skulle draga hel tull; men enligt Kommers-kollegii berättelse för år 1866 har hela den tullinkomst af importen utaf 457,598 skålpund sulläder, som tillfallit Svenska Statsverket, utgjort 166 R:dr *), emedan af från Norge importerade 413,826 skålpund 411,605 skålpund blifvit införda landvägen, d. v. s. från Norska fabriken vid Flekkefjord sändts utefter Norska kusten till Fredrikshald, derifrån i en liten ångbåt under 2 kommersläster till Svenska hamnen Mossvik och sedan åter i större ångbåt utefter Svenska kusten till destinationsorten. Men oakadt Svenska Statsverket således icke erhållit någon inkomst, har varan icke desto mindre och alldeles utan nytta genom den långa omvägen blifvit för konsumenten fördyrad. På samma sätt kan Norge, hvars hela import af förhydningspapper år 1865 utgjorde 81,283 skålpund, men år 1867 deraf från Sverige landvägen erhöil 138,560 skålpund svårligen på denna artikel hafva haft någon tullinkomst, men konsumenten har naturligen måst betala frakten rundt ikring kusten. Vidare var hela Norska importen af fönsterglas år 1865 274,874 skålpund, men inkom år 1866 landvägen från Sverige 275,160 skålpund, hvarå ingen tull erlades.

Tillåtelsen att till hälften nedsatt tull landvägen från det ena riket till det andra införa utländska varor, som bevisligen dragit tull i det rike, derifrån de införas, har under större delen af den tid Mellanrikslagen varit gällande, näppe-

*) Vid motionens remiss till Utskott yttrade motionären, att ofvanstående ur Kommers-kollegii berättelse för år 1866 hemtade uppgift vid kontraräkning befunnits felaktig, och skulle vara 6,899 R:dr.

ligen eller endast undantagsvis blifvit begagnad. Sedan transitorätten blifvit medgifven, synes den ännu mera onyttig än förr, men under de sednare åren har emellertid en ganska betydlig import af tobakstjelk från Norge emot erläggande af half tull uppstått. Orsaken dertill säges vara, att de Norska tobaksfabrikanterne hafva stor afsättning af tuggtobak, hvartill tobaksbladen användas, men föga af snus, och derföre till Svenska snusfabrikanter sälja den till snusen lämpligare stjelken. Denna stjelk borde dock kunna transito till Sverige försändas, och Mellanrikslagen så vidt möjligt hvila på den grundsats, att de tullafgifter, som för utländska varor erläggas, böra tillkomma det land, inom hvilket konsumenterna bo. En för mig bestämmande orsak att önska upphäfvandet af ifrågavarande stadgande är, att det inskränker den sjelfständighet jag anser böra tillkomma hvaradera riket att för sig uppgöra den allmänna tulltaxan, emedan med denna bestämmelse en tullsats, i det ena riket åsatt en vara, blifver kraftlös, om det andra riket endast skulle antaga hälften deraf såsom tullsats å samma vara, eller mindre. Så högst önskelig likhet i de båda förenade ländernas tulltaxor är, bör den dock alltid hvila på frivillighetens och ej på tvångets grund.

1856 års komité föreslog nedsättande af värdet af den quantitet af hvaradera af icke uppräknade artiklar, som vid resor öfver gränsen böra få tullfritt medföras, från tio speciers till fem speciers värde, emedan stadgade quantiteter af hvarje af uppräknade artiklar icke hade högre värde, och stadgandet förmenades gifva anledning till svek. Jag fruktar, att en ytterligare anledning till svek uppstår, om landthandlare i gränsorterna icke lofligen kunna förse sig med de quantiteter de behöfva till lika lågt pris som konsumenterne hvar för sig kunna göra det.

Norge har ännu flera utförseltull-afgifter. Gillas min åsigt, att all annan skilnad emellan landväga och sjöledes försändningars tullpligtighet, än den nyssnämnda af tillåtelsen till vissa mindre quantiteters tullfria medförande vid färd öfver gränsen, bör upphöra, så följer deraf naturligen, att varor i huru stora quantiteter som helst kunna utan erläggande af utförseltull föras från Norska till Svenska stranden af Idefjorden, och derifrån omedelbart utskeppas i större fartyg, hvarigenom Norska Statsverket skulle förlora påräknad tullinkomst och en orättvisa uppstå mot utskeppare af samma vara från annat distrikt. Jag anser derföre ett förbud häremot böra i Mellanrikslagen stadgas.

Samtliga kontrollbestämmelser om de bevis, som öfver varors ursprung böra företes, förpassningsskyldighet m. m. äro nu intagna i 1860 års Förordning och tillhöra, enligt min åsigt, icke en Mellanrikslag.

Öfriga förändringar i det förslag, hvilket af 1856 års komité afgafs, förklara sig sjelfva.

I det jag nu väcker formlig motion om antagande af en ny Mellanrikslag och för detta ändamål bifogar förslag till sådan lag, anser jag dock icke, att

vare

vare sig detta eller något annat förslag nu lämpligen bör af Riksdagen för dess del i detalj pröfvas, utan att Riksdagen endast bör uttala sig om vissa grundsatser och hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t ville om dem höra såväl den Kongl. Norska Regeringen som det Svenska Stats-Rådet, och derefter till nästkommande Riksdag och Storting i nåder framlägga förslag till nya stadganden om Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart.

Såsom sådana grundsatser föreslår jag:

att all åtskillnad i afseende på tullpligtighet för samma varor, ehvad de landvägen eller sjöledes införas från det ena riket till det andra, upphäfves;

att utförseltull eller transitoavgift ej må upphöra och utförselpremie ej beviljas vid utförsel af en vara från det ena riket till det andra, samt drawback endast i det fall medgifvas, att varan icke i det andra riket åtnjuter någon tull-lindring;

att utförseltull ej heller må affordras en i det ena riket alstrad eller tillverkad vara vid utförsel till utlandet från det andra rikets hamnar;

att tull enligt den taxa, hvart land för sig antager, bör erläggas af alla utländska varor, samt äfven af i det ena riket alstrade eller tillverkade: socker och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningen samt bränvin och sprit vid införsel i det andra riket;

att utom nyssnämde alla i det ena landet alstrade eller tillverkade varor skola i det andra vara tullfria;

att tullfrihet vid resor öfver gränsen för medhafda mindre quantiteter af tullpligtiga varor fortfarande medgifves;

att likaledes transitorätt fortfarande bibehålles;

att det ena rikets fartyg, ehvad de äro i det riket byggda eller naturaliserade, i det andra riket behandlas såsom inhemska; samt

att det ena rikets fartyg må inom det andra rikets område idka fraktfart.

Bifogande förslag till ny Mellanrikslag, anhåller jag vördsamt om remiss till Bevillnings-Utskottet.

Stockholm den 27 Januari 1868.

C. Fr. Wærn.

Förslag

till förnyad Förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfarts-förhållanden.

§ 1.

Alla naturalster och tillverkningar, ehvad de äro utländska eller inhemska, kunna landväg eller sjöledes utföras från det ena af de förenade rikena till det andra, så vida de i detta rike äro i allmänhet tillåtna till införsel. Vid inom någotdera riket utbruten kreaturspest kunna dock särskilda stadganden angående kreatur i detta afseende bestämmas.

§ 2.

För varor, som från ena till andra riket utföras, skall hvarken utförsel-tull eller transito-avgift ega rum, eller utförselspremie beviljas. Ej heller må vid utförsel af inom någotdera riket tillverkade varor till det andra riket återbetalning af erlagd tull (drawback) för de vid varornas tillverkning använda utländska råämnen medgifvas. Från detta sistnämnda stadgande äro dock de varor undantagna, för hvilka enligt § 5 vid införsel till det andra riket tull skall erläggas.

§ 3.

Skulle anledning förekomma att antaga, att den i § 2 medgifna frihet från tull vid utförsel af varor från det ena riket till det andra på det sätt missbrukas, att en vara, som i ettdera riket i allmänhet är underkastad utförsel-tull, derifrån föres till närbelägen hamn i det andra riket för att genast och utan att undergå förarbetning utföras till utlandet, så eger tullkammaren i det distrikt, derifrån varan till det andra riket utförts, att affordra afsändaren deraf förklaring och, om den nekas eller icke utfaller tillfredsställande, utkräfvat utförsel-tull, eller på annat sätt förfara, eftersom i det riket kan i vederbörlig ordning för detta särskilda fall blifva bestämdt.

§ 4.

Varor, som i det rike, hvars alster eller tillverkningar de tillhöra, icke äro underkastade utförselstull, få utan erläggande deraf äfven från det andra riket utföras till utlandet. För åtnjutande af denna tullfrihet erfordras dock att

vid den tullkammarén, från hvars distrikt varan till utförsel blir anmäld, bevis företeas att varan är det andra rikets alster eller tillverkning. Hvilka bevis i detta fall äro giltiga, bestämmas genom lag i det land, från hvilket utförseln önskas.

§ 5.

Tullpligtiga enligt de för hvardera riket särskildt gällande tulltariffer äro vid införsel till det ena landet från det andra, med det undantag, som i § 8 bestämmas, alla *utländska* varor, samt af det ena eller andra landets alster och tillverkningar:

brännvin och sprit;
socker och sockertillverkningar;
tobak och tobakstillverkningar.

§ 6.

Tullfria vid införsel till det ena landet från det andra äro med det undantag, som i § 5 bestämmas, alla varor, som i det ena eller andra landet äro alstrade eller tillverkade.

§ 7.

Den i § 6 medgifna tullfrihet förloras dock, om vid införsel sjövägen varorna och det fartyg, hvaruti de från ettdera landet utskeppats, varit i främmande rikes hamn lossade eller upplagda, såvida icke sådan lossning bevisligen skett i haveri, och varorna, enligt konsuls eller annan embetsmyndighets intyg, snarast möjligen blifvit i samma eller annat fartyg åter inlastade, utan att i det främmande riket hafva undergått någon förändring.

§ 8.

Vid färd öfver gränsen från ena till det andra riket må äfven af tullpligtiga varor tullfritt och utan förpassning följande mindre partier medföras nemligen:

arrak, konjak och rumm, tillsammans en half ankare, eller 20 buteljer;
garn, af alla slag, tillsammans 30 Svenska (25 Norska) skålpund;
kaffe, 30 Svenska (25 Norska) skålpund;
risgryn, 30 Svenska (25 Norska) skålpund;
salt, 3 tunnor;
socker af alla slag, tillsammans 60 Svenska (50 Norska) skålpund;
tobak, af alla slag, tillsammans 30 Svenska (25 Norska) skålpund;

tråd, af alla slag, tillsammans 6 Svenska (5 Norska) skålpund;
 vin, af alla slag, tillsammans en half ankare eller 20 buteljer;
 väfnader af helsiden 2 Svenska (Norska) skålpund;
 „ af alla andra slag tillsammans 12 Svenska (10 Norska) skålpund;
 samt af alla andra till införsel tillåtna varor till ett värde för hvarje artikel af fyratio Riksdaler (tio Norska Specier).

§ 9.

Utländska varor kunna föras genom det ena riket till det andra utan att i det förra riket erlägges införselstull, så vida de i det sednare riket äro i allmänhet till införsel tillåtna.

§ 10.

Varor, hvilka tullfritt eller mot tull blifvit från det ena till det andra riket införda, äro icke vid vidare försändning inom samma rike underkastade tullafgifter eller annan förpassningsskyldighet än den, som för inhemska varor af samma slag kan vara stadgad.

§ 11.

Den som vill från ena till andra riket införa varor, skall det, utom i det fall § 8 bestämmer, för att komma i åtnjutande af de i denna förordning medgifna tull-lindringar, åligga att förse sig med sådana bevis eller varuförpassningar, samt att iakttaga alla de kontrollföreskrifter i öfrigt, som genom Kongl. Förordningen af den 12 Juli 1860 äro stadgade eller framdeles kunna varda i behörig ordning för båda rikena meddelade.

§ 12.

Alla i det ena riket inhemska fartyg och båtar, öppna eller däckade af hvad slag och dräktighet som helst, inom riket byggda eller der naturaliserade, skola i det andra riket behandlas såsom äfven der inhemska och åtnjuta alla dermed förenade rättigheter, samt erlägga enahanda afgifter till Kronan, städer och särskilda inrättningar, ej mindre då de från ena till andra riket, än då de från eller till utrikes ort ankomma eller afgå, ballastade eller med varor, ehvad dessa äro inhemska eller utländska.

Det ena rikets fartyg och båtar må ock inom det andra rikets område idka frakifart med samma rätt och under enahanda vilkor, som för inhemska fartyg och båtar äro bestämda.

För tillgodonjutande af dessa och öfriga för varuskeppningen nedanföre stadgade ömsesidiga förmåner skola fartygen vara försedda med sådana dokumenter, som genom de i hvardera riket gällande författningar äro föreskrifna till bestyrkande af deras nationalitet.

§ 13.

Fartyg i det ena riket byggda eller der naturaliserade kunna i det andra riket, då de blifva innevånare derstädes tillhöriga, naturaliseras, utan att någon naturalisations-avgift dervid skall ega rum.

§ 14.

Varor, som med i det ena riket inhemska fartyg in- eller utföras, skola utan afseende på den ort, hvarifrån de ankomma eller till hvilken de afgå, i det andra riket icke vara underkastade andra eller högre avgifter, hvarken till Kronan, städer eller särskilda inrättningar, än om de med det sednare rikets egna fartyg in- eller utföras.

§ 15.

Denna förordning träder i kraft så snart motsvarande bestämmelser blifvit i Norge gällande, och fortfar att vara gällande intill dess begge rikena om förändring deruti öfverenskomma, eller ett år förflutit, efter det i någotdera riket annorlunda blifvit beslutadt.

§ 16.

Den i § 2 af Kongl. Förordningen af den 12 Juli 1860 medgifna tillåtelse till införsel mot half tull af utländska varor, äfvensom alla öfriga hittills gällande stadganden angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden varda till all kraft och verkan upphäfdade från den tid, då denna förordning träder i kraft.

Stockholm den 27 Januari 1868.

C. Fr. Wærn.

Rättelser

uti motionen N:o 80.

- Pag. 36, rad. 7 uppfifrån står: med läs: mot
- „ 43, „ 5 nedifrån „ nedsatta „ motsatta
- „ 44, „ 15 uppfifrån „ vill „ ville
- „ 45, Parenthesen: (endast från Strömstad), gäller alla under år 1867 upptagna från Sverige till Norge utförda varor.
- „ 45, Parenthesen: (endast till Strömstad), vid några under år 1867 från Norge till Sverige införda varor, gäller äfven för Linnegarn och Papperstapeter.
- 1867.
- „ 45, rad. 11 nedifrån står: Hudar och skinn, beredda, sul-
läder m. m., sjöledes *Ø* 301,800.
läs: Hudar och skinn, beredda, sul-
läder m. m., sjöledes „ — —
(endast till
Charlottenberg.)
- „ 45, „ 7 „ står: Hudar och skinn, beredda, sul-
läder m. m., landvägen *Ø* 6,600.
läs: Hudar och skinn, beredda, sul-
läder m. m., landvägen *Ø* 6,600.
(endast till
Strömstad.)
301,800.
(endast till
Charlotten-
berg.)
6,600.
- „ 49, „ 11 uppfifrån står: upphöra läs: uppbäras
- „ „ „ 19 „ „ tobakstillverkningen „ tobakstillverkningar
- „ 51, „ 16 nedifrån „ och „ ur